

572.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

1

Fru Kerstin Mårtensson, född Nilsdotter.

572

Föd i Lindby, Svenstorps socken, Vemmenhögs härad 1845.

Hushållerska hos köpmannen Olof Truedsson i Skurup.

B e g r a v n i n g .

När liket kläddes sveptes det i lakan som lades i veck framtill. Här lades sen ett par tre "timmaglas", kors och stjärnor av smala svarta tygremsor.

I Lindby hade man ingen likvagn utan liken buros på bår till Svenstorps kyrka. Sen jordfästningen skett fick "listassen" skotta igen graven.

D o p .

Barnet hade ingen dopklänning. På sin höjd bestods en "hua" med band eller glaspärlor på. Den förmögne hade fyra fadra, minsta antalet var 2. Ofta bars barnet till dopet av "barnamoren" (barnmorskan) som på det viset blev "gumor". När gumoren skulle lämna barnet till modern skulle hon skynda sig när hon kom i dörren. "Där har du en kristen i stället för en hedning" För att inte barnet skulle bli en bortbytning fäste man en synål i barnets hua. Stället skulle skydda mot trollen och spöken.

Man skrapade mjöl av vätteljus och lade på sår
på händerna och på andra ställen.

Sjöborren kallades "trollkonnehueden" och de
påstod att man ibland kunde finna diamanter i den.

Under prästen Törnevalls (Petter Törnevall i Tullstorp 1828 - 1837) tid grävde man en gång en grav på kyrkogården. Drängen träffade då på en kista, som han trodde innehöll dyrbarheter. Han gick in till prästen och omtalade fyndet samt fråga om han finge öppna den. Men prästen svarade: "Låt den stå för den hör mig och kyrkan till." Drängen vågade inte röra den och dagen efter när han skulle dit och fortsätta arbetet var kistan försvunnen. Den hade sjunkit i jorden.

Från
Ve-mmenhögskan
Ve-mmenhögskan
sept. 1928

Gymst. Bek. Kifot

~~7~~ 7

1868 Jemt. Mäntens ^{ace} 572
J. Mäntens
född 1845 i Ve-mmenhögskan

"När hon va" glött" hörde hon omtalas att höga-
folket i en ättenhög vid Ö. Ve-mmenhögskan kyrka gingo upp ur högen
och sände söner och döttrar till en gammal gård som låg vid präst-
gården för att låna raga och grissla till bak. Och när de så an-
vänt den låg den utanpå högen (och där lå också en liten kaka) (skålekagan)~

Sk.
Vemmenhöggs lfd
Svenstorp sin
1928

Uppm. Väst
Br. Kierstin 572 Mästeren
f. 1845 i Svenstorp

I Svenstorpsån spelade fordom "ellen" och
om folk hörde musiken och började spela måste de hålla på så länge
några strängar voro kvar på instrumentet.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

9₉

572

När man hade mött något övernaturligt skulle där sprängas krut. Ett glödande järn hämtades, man släppte krut på detta och röken skulle personen ifråga inandas.

Man kunde också genast lägga sig och inte säga något. Intet ljus fick vara tänd.

En man va en gång ute och spassera. Han gick och röka på en långpipa och fick rätt va de va se ett får springa vid sidan om sej. Han slog fåret i huvudet med pipan då han tyckte att det uppförde sig något underligt. Han gick hem och la sig i mörke men tyckte sen likväl han så hela rummet fullt me får.

En skräddare gick på en stig, som löpte längs kanten av Svenstorpsån. Han såg små barn med röda luvor hoppa över ån och stigen. Han sa' då: "Va luer i där o'hoppar forr". Men de skulle han inte ha sagt ty han fick plötsligt ont i benen.

Svenstorp, Vemmelöv, Sk.

V. fot 1928
Kerstin Plarlénsson f. 1845 no 12.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

572

12

N i s s e n .

Ja hade varit hos smen i Nykulla. Då kom en man in där och tala om att "i hin kväll norr ja skulle gå him kom en pöjke och fråga om ja ville leja(honom), forr ha kunne dra mer te hused än frå", men mannen behövde inte pojken. Det hade olyckligtvis varit en nisse och mannen gick vilse. Han "kom då te tältja po ad om han vände tröjan så drätten kom udforra" skulle nissen inte ha någon makt me honom längre. Han gjorde så och fann snart vägen hem.

Svenstorp, No.
Insaml. 1928.

1. fot 1928
Kerstin Mårénsson

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

f-1245 i B.

572

13

N i s s e n .

"På en gård norre i Svenstorp brukte man sätta opp ett fad gröd te nissen po loftet me en stor smörhåla i. Drängen o tösen ville retas me nissen o la gröd ovanpå smöred. Ta bort de våga dom inte. Norr nu nissen hade dratt höed in po loenakom han forr o eda gröten men norr hanna så ad där ente va smör ble han arg och gick o dro ud höed igen. Men nissen ble hongri och därforr gieck han opp å åd gröden i alla fall. Då hitte han smöred unner gröden och ble så gla ad han gick norr o dro opp höed igen. Men hade han ente vad så sölten hade höed fåd blev norre.

När en kvinna hade fått ett barn utom ektenskapet skulle ho "stå i körkeskreft." När folket hade gått in i kyrkan "täftes dorn" och hon fick stå ute i vapenhuset om sådant fanns annars i sakristian. Jag hade kommit för sent till kyrkan och kom inte in genast på den grund och fick stå i vapenhuset medan en "körkegångerska" stod där . Efter gudstjänstens slut togs en pall ut som alla "körkegångerskor" brukade använda. Och prästen förättade med klockarens hjälp en bön. Sedan leddes hon in i kyrkan av barnets gudmor. Om två kvinnor skulle kurktagas hade den som var mor till ett gossbarn företräde.

En gammal man kom in i en kammare där man
vindade upp till vävning. Han lyfte då växelvis på benen en
stund för att där skulle bli "stort skell". (V.Vemmenhög)

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

16
572

Kom någon in i ett rum där man höll på att kärna
smör skulle man ta ett par tag i kärnan torrelen "för att ej ta
smöret med sig omigen".

17
17
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

572

B ä c k a h ä s t e n .

Ute i Villie hade bäckahästen visat sig. Skolbarnen hade sett en häst gå och beta och de hade t.o.m. ridit på den. Rätt vad det var tyckte ett av skolharnen att hästen var lite underlig och skrek: "Sicket ett ög!" Då sjönk hästen.

B ä c k a h ä s t e n .

Bäckahästen kom ibland upp bland de andra hästarna och bara man passa på och lade gramma på den kunde man ha den hela våren och använda den till det hårdaste arbete. En man i Lindby hade en gång fått tag på bäckahästen men när arbetet för våren var slut gav han den fri. Han tog olyckligtvis av grimman i stallet i stället för på gården och följdén var att när bäckahästen gav sig i väg drog han hela takstolen med. Anna Söra (syster till Sören) i Lindby i ett ställe tätt vid Anders Ola har berättat det?

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

572

19
49

När Skurups kyrkklockor götos blandade gjut-
mästarna för mycket silver i dem. Följden var att klockorna hördes
ända till Danmark och då dessutom silvret var stulet kommo mästarna
i fängelse. Klockorna omgjötos. Den ene mästaren hängde sig.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

20.20
572

Prästen Liljeblad i V. och Ö. Vemmenhög hade en
hel kutting predikningar. Det dröjde tre år innan han hade nått
igenom kuttingen och sen vända han på den.

572